

Leto: II.

Maribor, četrtek 24. marca 1921

Številka: 67.

Resen političen položaj v Italiji. Boljševiške priprave.

Amerika in Rusija. — Plebiscit v Gornji Šleziji. — Nemčija noče izpolniti obveznosti.

Obvezno zavarovanje delavstva.

Ministrstvo za socialno politiko iz-
deluje zakon za varstvo delavcev v
Jugoslaviji. Z ozirom na varstvo de-
lavstva obstaja v Jugoslaviji šest zakono-
daistev. Prejšnja Srbija je imela leta
1913 v „zakonu o radnjama“ (čl. 36—90)
natančne predpise o obveznem varstvu
delavstva v slučaju bolezni in pone-
srečenja, vendar se pa ta zakon radi
vojne ni izvedel v praksi in toraj de-
lavstvo v Srbiji danes ne uživa blagra
tega zakona. Crnagora, Stara Srbija in
Makedonija, kakor tudi novopriključeni
deli Bolgarske nimajo delavskega za-
varovanja, medtem ko obstaja ta zakon
na Hrvatskem in Slavonskem, Medji-
murskem, Bački, Banatu in Baranji že
od leta 1907, po katerem se nakazuje
bolnim ali ponesrečenim delavcem rente
ali odškodnine.

V Bosni in Hercegovini je obstajalo
delavsko zavarovanje le v toliko, da se
je dajalo podpore le bolnim delavcem
in šele leta 1919, po prevratu, so se
nakazovale odškodnine pri delu pone-
srečenim delavcem. Najobsežnejšo in
res socialno zakonsko ureditev o de-
lavskem zavarovanju ima Slovenija
skupno z Dalmacijo in Prekmurjem.
Zavarovani so industrijski, trgovski in
obrtni delavci ter nameščenci, nadalje
rudarji in mornarji v slučaju bolezni in
nesreče, a poleg tega obstaja še pen-
zijsko zavarovanje privatnih nameščen-
cev v slučaju pohabljenosti, delane-
zmožnosti, starosti in smrti.

Kakor je toraj razvidno iz teh po-
datkov, vlada v naših poedinah deželah
z ozirom na delavsko zavarovanje kaos
in ministrstvo za socialno politiko si

je radi tega stavilo hvalevredno nalogo,
da odpravi te neenotne razmere in da
sklopi vse te neenake zakone delavskega
zavarovanja v eno edinstveno naredbo,
ki bo veljala za celo našo mlado državo.
Novi zakon bode imel, v kolikor nam
je znano po dosedanjih podatkih, prin-
cip obveznega zavarovanja delavstva in
sicer samo za slučaj bolezni in pone-
srečenja, medtem ko še ni nič odredeno
radi delanezmožnosti v starosti ali po-
habljenja. Zavarovanje bi obsegalo vse
delavske kategorije, umske in telesne,
in brez obzira na starost in državljan-
stvo; obsegalo bo toraj tudi žensko
osobje.

Izveti bi bili le poljedeljski delavci
in slugi, v kolikor niso zaposleni pri
nevarnem delu, kakor pri raznih kotlih
in strojih, delujočih z elementarnim ali
telesnim pogonom. V takih slučajih bi
bili tudi oni zavarovani za bolezen.
Nadalje so izvzete osebe v prisilnih de-
lavnih ali kaznivih, nestalno zapo-
slene osebe pri gospodinjstvu in osebe
pomorskega ribarstva.

Delavci, pomočniki, trgovski pomoč-
niki, postrešniki, strežniki, dninarji in
slugi bi bili zavarovani brez obzira
na kvalifikacijo za slučaj bolezni in
ponesrečenja, medtem ko bi bili obvezno
zavarovani za slučaj bolezni zasebni
uradniki, poslovodje in njim slični na-
meščenci, ako jim letna mezda ne pre-
sega 12.000 dinarjev. Višina podpor ali
pokritja stroškov ne sme znašati za
oba slučaja zavarovanja več kot 20 di-
narjev dnevno. V slučaju bolezni bi pre-
jemal zavarovanec zdravniško pomoč in
zdravila za dobo 26 tednov, oziroma
dokler traja denarna podpora; hranarina
v višini dne; pomoč porodnici v višini
treh četrtin dne in sicer 4 tedne pred
in 6 tednov po porodu; podpora za

in budi vse druge počitka potrebne iz-
letnike. Ta partija nas ni zanimala ter
je šla menda v Belo. Ko si ogledamo
malo ta skalnati svet in njega orjake
Mrzlo goro, Rinko, Skuto, Babe in dru-
ge, krenemo severno naprej ter dospemo
ob 9:20 na Jezersko Sedlo. Tu se po
kratko odmoru poslovi od nas eden
naših tovarišev, ker se mu brez cepina
ni dalo skušati se z Babami. Ostali smo
torej samo še trije.

Od tu vodi pot okrog Male Babe
severno po ruševju v serpentinah navzdol,
a vožnja po snežišču je hitrejša, zato se
spustimo v dolino. No, v začetku je šlo
vse lepo in dobro, kar naenkrat pa me
dohiti „usoda“, spodrsnem in frčim. Hi-
tro zabijem cepin v snežišče, pa — o
smola — ker je bil držaj moker, mi osta-
ne v roki — zrak. Tedaj je pač šlo s
podvojenjo naglico, kajti edin zadržek je
bil moj ozadek, ki pa vsled svoje obil-
nosti ni prišel v poštev. In pod menoj
so skale komaj čakale na svoj plen. Ne
boš, sem si mislil, zabijem z vso
silo desno peto v sneg in kmalu sem se
vstavil.

Ko se malo oddahnem in pogledam
navzgor, vidim kako je moj cepin lepo,
kot v zasmeh štrlel iz snežišča, a jaz
sem moral no vseh štirih po njega. To
so bili občutki, osobito v prstih, ko sem

opremo novorojenčka v višini štirinajst-
kratne dne; podpora materam dojiljam
za dobo 20 tednov po prestanku redne
podpore v višini polovične dne; dete
prejme zdravniško negovanje in zdravila
25 tednov, štiri tedne pred in isto dobo
po porodu 1-50 dinarja dnevno; v slučaju
smrti pogrebna v trideseteri izmeri
dne, poleg tega pa pride v poštev še
fakultativna podpora.

Pri ponesrečenju bi prejel zavarov-
nanec podporo in hranarino in sicer
popolnoma dela nesposobni 100 od-
stotkov zavarovanega letnega zaslužka,
ki je enaka 300 kratni zavarovani dnini,
deloma nesposobni s 10 odstotki dela-
nezmožnosti pa odgovorjajoči del pod-
pore. Za onemogle zavarovance, ki po-
trebujejo tujo oskrbo, se doda še ena
tretina zavarovalnega zneska. Za slučaj
možev smrti prejme vdova do zopetne
poroke ali če se več ne poroči, do-
smrtno, tretjino zavarovalnine, otroci
pod 16 leti četrtino, sirote brez staršev
pa še eno četrtino zavarovalnine. Po-
lovico zavarovalne pristojbine mora pla-
čati delodajalec, ostalo polovico pa
delavec.

Iz seje mariborskega mesnega sosveta.

(21. marca.)

Po ugotovitvi skl. pčnosti se je seja
otvorila ter se je prešlo na dnevni red.
Dvoplinska naprava: Za proizvodnjo plina
ki je v današnjem kulturnem življenju v
industriji, obrti in gospodinjstvu veleva-
nega pomena oziroma neobhodna potre-
ba, se mora uporabljati le črni premog
najboljše kakovosti; rjavi proizvaja slab,
medlo goreč plin, diši neprijetno, in
povzroča včasih zamašnje plinovih cev.
Premog, iz katerega je izčrpan ves plin,
se imenuje koks ter se ga uporablja v

držal cepin zopet srečno v rokah. Ta
izvenprogramna vožnja in plezalna tura
me je umevno precej utrudila, a z Je-
zerskega sedla se mi je tovariš glasno
smejati, ko je videl, kako se kobačam po
snežišču.

No, skoraj sem bil pri ostalih ter smo
po malem počitku rinili do sedla, po
gladki sten naprej, nad isto kvišku do
navpične stene, potem vodoravno okrog
iste ter strmo navzgor skozi dimnik po-
doben žleb plezajoč proti vrhu. Tu so
se me hotele te sakrmiljonske Babe zo-
pet otesti, kajti svršnik se mi je zataknil
ob ostro skalo in da nisem udaril z go-
lim kolenom ob ostro skalo ter našel
trdno oporo, bil bi se brez aeroplana
vozil — v globino. Malo razbil sem si
svojega rojstva kosti, pa kaj to hribo-
lazu stori.

Konecno dospemo ob 11:05 uri na
prvo Babo, ob 11:10 smo bili na Veliki
Babi (2154 m), kjer je v železni skrinjici
shranjena spominska knjiga, v katero smo
se slavnostno vpisali, kot prvi v letu.
Med tem, ko smo počivali, se je poslo-
vil naš tretji spremljevalec, moral je na-
zaj na Okrešelj, kjer je imel sestanek z
drugo partijo ter nama kmalu izginil iz-
pred oči.

Polagoma sva se ostala dva odpra-
vila opoldne ob 12. uri na tretjo Babo.

razne namene. Premog je danes zelo
drag in sicer tudi v produktivskih deže-
lah. Radi tega so si stavili graditelji
strokovnjaki, inženjerji nalogo, da izumejo
naprave, ki bi izčrpale iz premoga do
zadnje količine v njem nahajajoč se plin;
na ta način se logično zmanjša količina
premoga, katerega potrebuje plinarne.
Tak stroj je izumil neki avstrijski inže-
ner in da je precizen ter deluje izborni,
dokazuje potovanje pariških zastopnikov
na Dunaj, kjer si hočejo ogledati to
dvoplinsko napravo ter nakupiti nekaj
takih strojev za Francijo. Gradec pose-
duje tako napravo že iz leta 1919,
ki se je obnesla nad vse dobro. Mari-
borski mestni sosvet je sklenil z ozirom
na ta dejstva, da nabavi tudi za našo pli-
narno to napravo, ki proizvaja krog
300 m³ plina na uro ali pri dvanajst-
urnem dnevnem obratu 3600³, torej
množino, ki bi popolnoma zadostovala
za našo porabo. Nova tvornica za izde-
lavo žarnic, ki bo pričela kmalu z obra-
tom, bo postala važen konsument mestne
plinarne, ker bode potrebovala dnevno
krog 100 m³ plina in mogoče bode opu-
stilo tudi mariborsko železniško vodstvo
svojo plinaro — dnevno 1000 m³ —
in dobavljalo plin iz mestne, ker bo ta
plin cenejši kot oni iz lastne. Cena te
dvoplinske naprave je 4.680.100 n. a.
kron ali krog 1.000.000 jugoslovanskih,
ki bi se pridobil potom posojila.

Svobodna mesnica: Vkljub temu, da
imamo živine v izobilju, so cene mesu
tako visoke, da si ga nižji sloji, invalidi,
penzionisti itd. večkrat ne morejo na-
baviti. Novi mestni sosvet, ki je takoj
začetkom pokazal stremljenja za kolikor
mogoče ublaženje bede med neimovitimi
sloji, je dovolil ustanovitev svobodne
mesnice, ki bi prodajala drugovrstno
meso po izdatno znižanih cenah, namreč
od 20 do 40 odstotkov ceneje kot prvo-

Solnce je pripekalo močno, najina zaloga
mrzle črne kave se je že precej skrčila,
a goltanci so bili tako suhi, da nama
niti jed ni dišala. Zato le hitro naprej
ter po grebenih navzdol, da dospeva po
gozdnatem potu ob 1:30 na Jenkovo pla-
nino, kjer nama je prijazni pastir po-
stregel z vodo. Ker sem imel malinovce
in sva bila oba izsušena, nama je moral
večkrat napolniti steklenico, preden sva
si ugasnila najino žejo. Ob 2. uri ubrala
sva jo mimo Golega vrha (1789 m) po
dolini Gornje Jezerske Kočne ter dospela
ob 3:40 k Stulerju.

Na Jezerskem so imeli ravno te dni
alkoholno prepoved ter nama niso hoteli
dati nič piti. Kako boš pa jedel, če si iz-
mučen in nimáš nič vina, sem rekel to-
varišu. No, pa sva jo popruntala in že
je stal liter vina pod mizo in kozarec
poleg. In tako sva se pošteno pokrepčala
ter ob 4. uri nadaljevala pot v Zg. Je-
zersko, kjer sva našla v gostilni g. Muri-
ja (Kazina) gostoljubni večer ter prebila
tam enega najlepših in nepozabnih ve-
čerov.

Tačas pač nisva mislila s tovarišem
Francetom, da sva takorekoč trasirala se-
danjo mejo med Jugoslavijo in Avstrijo
ter da Babe sedaj same ne vedo, kje
imajo pravzaprav domovinsko pravico.

Bruno Rötter:

Kako sem na Koroške Babe lezel.

Prijetno je bilo, ko smo dne 14. avg.
1919. leta proti večeru sedeli v Frisch-
aufem domu na Okrešlju (1400 m) ter
babil eno in drugo, medtem ko je pri-
atelj Franc povedal marsikako okroglo
za smeh in kratek čas. Tudi vreme je
obetal vse najboljšo, zato smo jo točno
ob 9. uri po predpisu hišnega reda ubrali
— spat.

Krasno jutro nas je pozdravilo, ko
smo se skobacali iz postelj, zajutro-
kali in v vsej naglici plačali naše dol-
gove, tako, da je bila naša vrla oskrbnica
Marička že huda, da potegniva vse s
seboj. No, nepotrebne so bile te skrbi,
saj so nas nekateri prijatelji samo spre-
mijali, ker na Babe lezti, in še celo na
Koroške Babe, to niso mačkine solze.

Po konečnem slovesu jo krenemo
ob 7:45 skozi Mrzli Dol (1377 m) ter po
kamor dospemo ob 9:05. Pred nami je
lazila še druga partija, med njo nek mlo-
to ne, da se ponoči, če se pride v kako
koto, lepo tiho in mirno poišče po po-
krepčilu svoje lezišče, ne pa štoklja okro-

vrstno. Meso bi bilo od živine, ki se je ponesrečilo na katerikoli način in se jo je moralo zasilno zaklati, nadalje v dimu zadušene, usmrčene potom električnega vpliva, opeklin ali katerihkoli bolezni. Omeniti je treba tukaj, da bo meso popolnoma užito, ker se bode vršil pri tem mesu zdravniški pregled. Cene bode določila komisija, obstoječa iz privatnih strank, mesarja in aprovizirnega uradnika. Da se ne bodo gostilničarji okoristili s tem mesom, se bodo oddajale le manjše količine.

40 Leskovarjevih svinj. Na neko interpelacijo tičečo se razjasnitve zadeve glede masti in mesa 40 Leskovarjevih svinj, o čemur hoče biti javnost enkrat na jasnem je odgovoril vladni komisar dr. Poljanec: „Pred železniško stavko je hotel založiti moj prednik mesto z izdatno količino mesa, ker se je bilo bati, da bode za časa stavke nastalo pomanjkanje mesa. Mesa je pa bilo za stavko dovolj in cene mesu so takrat nenadoma takopadle, da se meso in mast ni moglo prodati na tukajšnjem trgu. Zato se ga je konserviralo, mast prelilo v sode ter ga namerilo na inozemski trg. Manko bo znašal gotovo 90.000 kron. V spremstvu zdravnika sem poskusil mast, ki je res prvovrstna in tudi meso, ki ni prve kakovosti vendar pa se užito.“ Hudomušen medklic: „Meso smrdi že po mestu.“ Vladni komisar: „Jaz tega nism ugotovil, mogoče imam dober želo.“ Smeh. Vladni komisar: „Meso in mast se prodala v najkrajšem času.“ Bahun: „Pred par dnevi sem si ogledal v spremstvu klavniške prostore. Ob tej priliki sem vprašal upravitelja g. Kerna, kaj je s svinjami, o katerih mesto toliko govori. Odgovoril mi je, da se je mast in meso prodalo že pred 14 dnevi. Protestiram proti taki mistifikaciji javnega mnenja.“ Vladni komisar: „Ni imel overenja od mene, naj se uradno izjavi o tej zadevi. Vsak uradnik da informacije, ako hoče, ker mora varovati uradno tajnost. (Ne sme se pa izraziti lažljivo, op. ured.) Na prihodnji seji podam natančno ugotovitev.“

Kavarna v mestnem parku. Mestni sosvet se je bavil tudi s prošnjo nekega kavarnarja, ki namerava graditi v mestnem parku paviljon, po vzorcu drugih modernih mest. Paviljon bi bil leseno zgrajen, na vse strani odprt, le kuhinja bi bila zaprta. Streha mora biti trda. Prodajala bi se le kava, mleko itd. ne pa opojne pijače. Paviljon bi obratoval od 15. maja do 15. oktobra ter bi bil odprt le do 21. ure. V uvaževanja vrednih slučajih bi se dovolila tudi izjema; Godba se dovoli, vendar pa le pod pogojem, da bi bila dobra. Kavarnar se zaveže, da zgradi stranišče po načrtu obrtne in sanitarne oblasti. Olepševalnemu društvu plača 2000 K mesečno, občini pa letno najemnino 2000 K. K tej zgradbi občina ne prispeva. Nadaljnjo diskusijo o tem predmetu se prepusti Olepševalnemu društvu. Nato se je seja zaključila.

Notranja in zunanja politika.

* General Hadžić pri regentu in pri Pašiću. Pred odhodom na svoje novo službeno mesto je general Hadžić, poveljnik 4. armijske oblasti, bil sprejet danes od prestolonaslednika regenta Aleksandra in ministrskega predsednika Nikole Pašića v svrhu instrukcij za vodstvo pošlov na novem mestu.

* Beloruska ljudska republika. Beloruski vstaši so zasedli 16. t. m. Minsk. K tem revolucionarjem je prešla 8. rdeča divizija. Uporniki so proklamirali belorusko ljudsko republiko.

* Demisija dr. Engliša. Predsednik republike Masaryk je sprejel demisijo finančnega ministra dr. Engliša ter imenoval na njegovo mesto predsednika finančnega deželnega ravnateljstva Hamacka.

* Madžarska narodna skupščina. Narodna skupščina je sprejela danes v tretjem branju budgetni provizorij. Prihodnja skupščina se vrši 6. aprila.

* Zasedba Nemčije. V noči na nedeljo je pričela zasedba industrijskega revirja vladnega okrožja Merseburg. Nato je stavilo delavstvo v Mannsfeldu varnostni policiji ultimatum, ki je potekel v nedeljo popoldne. Ker se nanj ni odgovorilo, se je proklamirala generalna stavka.

* Francozi o nemških nasilnostih nad Slovenci na Koroškem. Pariški „Journal des débats“ z dne 19. marca t. l. prinaša pod naslovom „Lettre de Carinthie. La Carinthie après le plebiscite“ članek, datiran z marcem iz Maribora v katerem opozarja francosko javnost na način, kako drže avstrijski funkcionarji (Lemisch) svojo obljubo, da bodo ščitili narodne manjšine (Slovencev) sedaj po odhodu plebiscitne komisije. Članek opisuje vsakodnevne nasilnosti proti Slovincem v celoti in posameznosti ter zaključuje z vprašanji: Ali naj postanejo Karavanke branik povečane Nemčije, vtrjene po Avstriji? Ali naj danes ali jutri služi slovensko ljudstvo na Koroškem pogoltnjeno od avstrijskih Nemcev, kot kanonenfuter zoper one, ki danes odločajo o nemški usodi?

* Japonska mornarica. Iz Tokia se poroča uradno, da bode imela Japonska po izvedbi programa graditve vojne mornarice v letu 1927 flotiljo, ki bode skoraj enaka z ameriško. Anglija bo potem komaj na tretjem mestu.

Zanimivosti.

Poroka dveh opic. Znano je hlastanje Amerike po senzacijah. Vedno mora imeti kaj novega in če tudi naj bi bila največja budalost. Sedaj imajo zopet novo zabavo: poroko dveh opic. Neki bogataš v Chicagu poseduje dve izredno inteligentni opici, kateri je kupil od indijskega fakirja za velikanško vsoto. Posedujeta človeški obleki, se kretata kot naši kratkoblachniki, jesta z vilicami in žlico, se sama umivata ter se po dnevu šetata brez spremstva v parku. Lastnik ju ima raje nego vso svojo imovino. O priliki neke vrtno veselice za svoj imendan je namignil mnogobrojnim udeležencem obojega spola, da jih čaka malo presenečenje. Ko se je zvečerilo, je zablestel ves park v raznobarnih električnih žarnicah, pokali so topiči in sikajoče rakete so sipale blesteče utrinke raz temnomodrega firmamenta. Iz vile, istotako bajno razsvetljene, je prihajala svatbena povorka, na čelu jim črni godci. Iz baldahina, okrašenega z rdečim baržunom in zlatom, je na goste zrla z radovedno — boječim pogledom — opičja dvojica. Sir Henri — tako se je zval „mladenič“ — je jedel jabolka, medtem ko mu je „miss“ Julie izpulila iz rokava mrčes ter ga s povdankom pozobala. Med gromovitim aplavzom gostov je bil poročni par odveden v nalašč za to zgrajen tempelj, kjer ju je med mogočnimi akordi orgelj seveda našemljeni svečenik poročil. Neki sondeležnik je baje tedaj opazil pri nevesti solze. Pri svatbeni pojedini, ki je bila res kraljevska, je govoril nekdo na čast svatbene dvojice tako impozanten govor, da je sir Henri v duševni ganjenosti stekel po mizi ter ga objel. Po pojedini sta bila odvedena srečna poročenca v minijaturno spalnico, medtem ko so gostje rajali in plesali do zore. Pri odhodu so se izrazili, da je bila ta ceremonija tako originalna in zabavna, da jo ne bodo pozabili nikoli.

Zahtevajte v vsaki gostilni „Tabor“.

Dnevna kronika.

— Poverjeništvu Slovenske Matice. Prevzel sem poverjeništvu Slovenske Matice za leto 1921 za Maribor in bližnjo okolico. Ker mi ni mogoče pobirati članarine pri vsakem članu posebej, prosim, da bi jo pri uradih in zavodih pobral eden izmed članov in mi jo z nabiralno polo (z natančno naznačenimi naslovi) poslal v pisarno Državne okrožne zaščite dece in mladine v Strossmayerjevi ulici 26. Vse ostale člane prosim, da bi se v svrhu plačanja članarine obrnili osebno na gori navedeni naslov. Članarina znaša letno 40 K; za ta znesek nam nudi Slovenska Matica letos tri lepe knjige. Pri velikem številu Slovencev, ki se nahajajo sedaj v Mariboru, upam, da se mojemu vabilu na naročilo odzove tudi častno število članov, zlasti med dobro situiranimi krogi, da vsaj v tem pogledu ovržemo vedno se ponavljajoči očitek nesmisla za naše kulturne zadeve.

R. Pleskovič.

— Pozor pred dr. Leskovarjevo svinjino. Kakor se nam zagotavlja, je klavniški ravnatelj Kern komisijo novega mestnega sosveta nalagal, ko ji je rekel, da so dr. Leskovarjevi črvi prasiči že prodani in odposlani na Dunaj. Prasiči, oziroma njih črvi meso se nahaja še tu, v kolikor morda že ni bilo prodano. Te dni je zopet prilika, da se taka mrhovina razpeča med občinstvo. Tisti, ki je imel tako široko vest, da je to izprjeto meso hotel iztuhotapiti na Dunaj, kjer so končno tudi ljudje kakor smo mi, gotovo ni tako tankovesten, da ne bi isti poskus napravil tudi z domačini. Nismo namreč še pozabili na slično mrhovino vtuhotapljeno na trg iz okolice Maribora. Bodite torej previdni pri nakupu svinjine.

— Naše dobro verno ljudstvo. Preljeli smo: Te dni se bo pri nas opazalo mnogo svetohlinstva. A kdor hoče videti in slišati in občutiti pravo katoličanstvo našega dobrega vernega ljudstva, naj gre na trg. Tu bo videl, kako brezvestno izkoriščajo ljudje ravno te najlepše Kristove praznike za svojo lakomnost: Mesni trgovec in obrtnik nista zaradi praznikov niti za vinar poskočila v cenah, preje nasprotno, a naše dobro verno ljudstvo izlorablja ravno te praznike z oderuskimi cenami ter s tem zadene ravno najbolj usmiljenja vredne nižje in delavske meščanske sloje ter reveže. Če je cena za 1 liter vodenega mleka po 13 K krščanska, potem nas je lahko sram pred neverniki, ki se takega oderuštva sramujejo. Zalostno je pa tudi, da v cellem Mariboru nimamo ne ene oblasti, ki bi takemu oderuštvu napravila konec.

— Občni zbor „Jugoslovenske Matice.“ V torek zvečer se je v veliki dvorani Narodnega doma ob obilni udeležbi vršil občni zbor „Jugoslovenske Matice.“ Zborovanje je otvoril preds. prof. Ribarič z iskrenim pozdravom in zanimivim nagovorom, v katerem je v glavnih potezah obrazložil pomen in cilje te naše bojne organizacije. Ko je omenil, da je na ustanovnem zborovanju glavnega odbora v Zagrebu, katerega se je udeležil tajnik dr. Lenard, tudi regent po banu sporočil svoj pozdrav, je po dvorani zaoril navdušeni „Zivel regent Aleksander!“ Važna je tudi vest, da je srbska Narodna Obrana prenehala in da se združi z „Jugoslovensko Matico“, tako da se bo celo narodno obrambno delovanje po celi državi centraliziralo. Nepričakovano živahno in mestoma burno debato je izzvalo poročilo tajnika doktor Lenarda. Matica se je ustanovila 23. marca 1920. Do koncu leta je bilo 1395 članov; dosedaj je to število naraslo do 1950 članov. Castno so udeleženi poleg učiteljstva in redarjev tudi častniki, zlasti oni 45. p. p., ki so korporativno pristopili tudi kot ustanovniki, dalje artilerijski polk in vojaška realka. Neverjetno žalostno število izkazuje dihaštvo, namreč samo 6 članov; tudi duhovništva je samo 17. Organizacija se širi tudi izven Maribora, zlasti marljivo deluje Slov. Bistrica. Tuji so nam še slovenski delavci in kmeti ljudstvo. Izmed šol je le ena dotično vabilo vrnila s pripombo „retour.“ To je izzvalo hrupno zahtevo, naj se dotično šolo imenuje. Se večje razburjenje pa je rodilo poročilo kazniškega uradnika Jacaca; namreč, da se med nami nahaja

visok gospod, h katerega soprogi so prišle članice Matice, pa jih je gospa Nemka ogorčeno zavrnila: „Kaj moj mož je tudi pri tem društvu?“ Dotični gospod je na zahtevo svoje žene naročil, naj se ga izbriše kot člana. Na splošno ogorčeno zahtevo, je predsednik sam izjavil, da je ta škandal zagrešil sod. nadsvetnik Ravnihar. Poročilo blagajnika Novaka, ki izkazuje ugoden gmotni položaj, se odobri. Pri volitvah je bil izvoljen izvenših bivših odbornikov dr. Juvana in bančnega uradnika Skaza, ki se nista udeleževala sej, ves dosedanj odbor ter novi odborniki namestniki in dva rač. preglednika. Odbor se stoji torej: predsednik Ribarič, odborniki: dr. Müller, dr. Lenard, Novak, Roglič, dr. Pivko, dr. Skapin, ga. Lipoldova, gđc. Baranova, Kralj (revir. nadz.), Milost, prof. dr. Kovačič; namestniki: Filipič, Majcen, Jacac, Malenšek; pregledniki: dr. Volčič, profesor Dolenc. V zaključnem govoru je doktor Müller opozarjal na skupno propagandno delo Nemcev pri plebiscitu v Sloveniji ter to skupno delo stavil nam Jugoslovenom v vzgled; ne samo svoje ožje brate, marveč podpirati moramo tudi vse naše brate na zunaj! (Odobravanje.) Preds. Ribarič je nato zaključil to nenavadno živahno zborovanje.

— Vsled odloka kmetijskega ministrstva v Beogradu od 18. februarja 1921, št. 3929/VI se pozivajo vsi kmetovalci, kateri imajo svoje kmetijske obrate v mestnem področju, da naznanijo od 16. do 24. marca od 8. do 12. uri mestnem stavbnem uradu, Koroška cesta 1, 2. nadstropje vrata 4 približno površino, posejano z ozimino ter število kmetijskega orodja in strojev.

— Organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot v Mariboru razdeljuje ta teden med svoje najrevnejše člane od poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani naklonjeno moko. Prosilci naj prineso od občinskega urada izkaznice o številu družinskih članov in potrdilo, da so nujno potrebni podpore, tajniku organizacije, ki jim nakaže moko.

— Za varstvo javnih nasadov. Vladeč velikanško škodo, ki jo povzročajo brskajoče kokoši in piščeta v javnih nasadih se § 13 cestno-policijskega reda za Maribor izdan in objavljen z dne 18. oktobra 1920, št. 512/21 spremeni in se v bodoče glasi: Na mestnem vrtu in drugih javnih nasadih je voditi pse na konopcu ali vrvi. Prepoveduje pa se v obče puščati domače živali (kunce, kokoši, piščeta itd.) v javne nasade ob katerem si bodi letnem času. Istotako je prepovedana hoja po javnih nasadih.

— Olepševalno društvo za mesto Maribor sklicuje na podlagi § 8 društvenih pravil novi občni zbor dne 30. marca t. l. ob pol 20. uri v dvorani restavracije „Maribor“, ker za 21. t. m. sklicani občni zbor vsled premale udeležbe ni bil sklepčen. Na dnevnem redu je 1. poročilo odbora, 2. nadomestne volitve, 3. sprememba pravil in 4. služajnosti. Ta občni zbor je sklepčen brez ozira na število udeležencev. Malostevilna udeležba na zadnjem obnem zboru pač ni bila v nikakem pravilnem razmerju z mnogostevilno kritiko zaradi delovanja olepševalnega društva.

— O Slamu in vzhodni Aziji ter trgovinskimi stiki s to deželo predava s skioptičnimi slikami inž. Lupša v četrtak 24. marca ob 20. uri v Mariborskem bioskopu — Cafova ulica. K obilnemu posetu tega važnega predavanja vabi Slov. trgovsko društvo.

— Spomladanska zabava tehničnega osebja mariborskega Narodnega gledališča, ki se bo vršila kakor že javljeno dne 2. aprila, bo znamenita radi dekoracij. Dvorane bodo spremenjene v solnčnat pomladanski vrt, ki se bo razprostiral po vseh gornjih prostorih gledališča. Občinstvo se naproša, da pride k zabavi v letnih oblekah. Za ples bo skrbela vojaška godba. Predprodaja vstopnic se bo pričela v petek 25. t. m.

— Izenačenje poštne službe v celotni državi. V ministrstvu za pošto in izdelavo jav je organizirana komisija za izdelavo poštne pravilnika, s katerim naj bi se zenačila poštna služba v vsej kraljevini.

— Novi tujezemski člani pariske medicinske akademije. Na zadnji seji je bilo izbranih pet novih tujezemskih članov. Izbrani so bili: dr. Bordet iz Bruksel.

sja, dr. Ehters iz Kopenhaga, dr. Henrican iz Liegea, dr. Hlava iz Prage ter dr. Jonesco iz Bukarešta.

— **Roparski napad v Crni gori.** Deset razbojnikov in odmetnikov je napadlo na cesti Podgorica — Njeguš 21. marca državni avtomobil, ki je vozil blagajno. Dva orožnika in dva šoferja sta pobegnila. Razbojniki so uplenili denar.

— **Nesreča v češkem premogokopu.** Iz Oslovana se poroča, da se je užgal v premogokopu „Lukla“ zemski plin, ki je zahteval mnogo človeških žrtv; kako je nastala eksplozija, še ni ugotovljeno. Požar se do sedaj še ni mogel ugasiti.

— **Dragulji ruske trgovske komisije.** Rimske oblasti so pregledale 12 od 27 na carini zadržanih kosov prtljage last delegacije ruske trgovske komisije, ter našle veliko množino biserov, perliantov, zlata, dijamantov, perzijskih preprog in srebrnih medaljonov v zelo veliki vrednosti. Sestavil se je inventar. Preiskava se še nadaljuje.

— **Fingerhut, tihotapec avstrijskih bankovcev.** Začetkom p. l. je večja dobro organizirana židovska družba vlihotapljala iz Nem. Avstrije velike zaloge napačno žigosanih avstrijskih bankovcev najraje z večjimi zneski po 1000 K. Tukajšnji obmejni carinski kontroli so bili nekateri glavni tihotapci te družbe po uradnem seznamu poznani. Dne 7. februarja p. l. se je vozil v eks-presnem vlaku revizor Sedlar od Spilja proti Mariboru ter revidiral potnike. V nekem kupeju je našel dva potnika, očitno žida. Imela sta svoje kovčke, v katerih v naglici ni ničesar sumljivega opazil, sicer pa se je zanesel, da bo natančnejšo kontrolo izvršil njegov tovariš, ki se pelje od Maribora do Celja. Tako je v Mariboru izstopil in je smatral svojo službo za dovršeno. Kar mu prinese stražnik dva potna lista dveh potnikov, ki še nista vzela listkov za nadaljevanje vožnje v vlaku. Sedlar pogleda listke in v svoje presenečenje opazi na obeh listkih iz uradnega seznama tihotapcev napačnih bankovcev znana imena: Hendel ali Mendel ter Salomon Fingerhut. Takoj se je domislil na ona dva sumljiva potnika in se je odločil, da nadaljuje svojo službo še nadalje do Celja. Ko vstopi v vlak, sta od drugi strani previdno vstopila tudi onadva sumljiva žida. Ko pa je prišel na dotično mesto kupeja, je našel samo enega potnika. Na vprašanje, kje je drugi, je ta odgovoril, da ne ve, da ga niti ne pozna. Sedlar je natančno preiskal kovček in našel skrbno skrit zavoj 66.800 tisočkronskih bankovcev z žigi Anglo banke, Jadranske banke ter raznih znanih denarnih zavodov. Žigi in znamke so bili seveda ponarejeni. Preiskali so cel vlak, a gospoda Fingerhuta ni bilo nikjer. Kovček so peljali v Ljubljano, a od tam so ga poslali nazaj v Maribor v nadaljno poslovanje. Fingerhuta so pozneje prijeli v Celju in ga odvedli v preiskovalni zapor tukajšnjega okrožnega sodišča. Ker je ves čas trdovratno tajil in se zagovarjal z raznimi Mendli in Blumi, kateri da so mu izročili oni kovček, je predsedal celo leto v preiskavi. Toda nihče ga ni hotel poznati, niti se ni moglo dognati, kje je pravzaprav doma; izgovarja se na Bičlovar, a tam nočejo o gospodu Fingerhutu ničesar vedeti. Njegov zagovornik dr. Stor ga skuša rešiti s prepričanjem, da tu ne gre niti še za poskušeno goljufijo, ampak samo za pripravljeni material, in to še ni kaznjivo. Senat pa je našel še boljši izhod in je celo zadevo odstopil porotnemu sodišču.

— **Izkaz v mesecu februarju 1921 izbrisanih obrtnih pravic v Mariboru.** Trušci Josip, Slovenska ulica 6, pasar in izdelovatelj bronastih predmetov. Purgaj Ivan, Aleksandrova cesta 81, trgovina z mešanim blagom na drobno. Zinauer Emerik, Koroška cesta 2 oziroma Stolna ulica 1, pekarska obrt. Wesjak Blaž, Tržaška cesta 6, trgovina z bučnim oljem. Strohmayr Ana, Koroška cesta 7, trgovina z mešanim blagom na drobno. Salzer Rudolf, Prešernova ulica 17, mizarska obrt. Tscheligi Jožef, Koroška cesta 4, koncesija za natančno zelogo žganja in žganjetoč. Poberaj Maks, Cankarjeva ulica 26, zidar.

ska obrt. Hriber Karolina, Gosposka ulica 29, trgovina z vezeninami. Krajnc Leopold, Trg Svobode, trgovina s sadjem. Walzl Jožef, Dravska ulica 8, trgovina z alkoholnimi pijačami v zaprtih steklenicah. Kurzman Anton, Stolna ulica 1, brivka obrt. Juterschnik Anton, Grajska ulica 18, čevljarska obrt. Hoppe Viljem, Pristan 10, trgovina z vinom. Lierzer Rajmund, Aleksandrova cesta 31, gostilniška koncesija.

— **Blažna mladenka.** Edini hčerki nekega posestnika v Sv. Antonu se je zmedel um. Večkrat je nenadoma popustila delo ter hotela skočiti v vodo. Ker se je to dogajalo le prevečkrat in jo starši radi mnoge dela niso mogli nadzorovati, so jo sklenili poslati v negovanje v umobolnico. Šla je okrog 14. ure čisto mirno po Gosposki ulici v Mariboru, ko se je hotela iztrgati materi zbežati. Več žensk jo je mirilo, ali ker ni to nič pomagalo, se je poklicalo rešilno postajo, ki je nesrečno umobolno mlado dekle, staro komaj krog 19 let — odpeljalo na rešilni oddelk. Razumljivo je, da se je ob tej priliki nabralo v Gosposki ulici mnogo radovednežev.

Kultura in umetnost.

— **Iz Slov. mestnega gledališča.** Radi obolevosti g. Vekoslava Janka odpade današnja vprizoritev „Ksenije“ in „Stare pesmi“.

— **Jules Verne: Mojster Caharija.** — **Drama v zraku.** Slovenski mladini priredi E. V. I. V. Ljubljani 1921. Založila „Narodna založba“, tiskala „Narodna tiskarna.“ Form. 8°, strani 68, cena? Narodna založba v Ljubljani si je nadela, kakor se vidi lepo nalogo izdati v slovenskem prevodu znane Jules Vernejeve spise ter je to svojo namero zapričela s tem prvim zvezkom. Verne je tako popularen, da mu ni treba pisati posebnega priporočila; njegove spise čita rado staro in mlado, zato to lepo idejo odkrito pozdravljamo, z željo, da bi našla že ta prva knjiga obilo kupovalcev, osobito, ker stojimo ravno pred Veliko nočjo, ko bo treba našim malčkom daril. Naroča se pri „Narodni založbi“ v Ljubljani.

— **Sport.** Prejeli smo 11. številko „Sporta“, ki vsebuje: Ženski sport. — V orijentacijo. — Sport v Afriki. — Fotografije! — Glavna skupščina L. N. P. (konec). — Zimski sport. — Nogomet. — Tenis. — Konjski sport. — Kolesarstvo. — Motociklistika. — Atletika. — Službene objave. — Razno. — To sportno revijo krasi krasne, izborni uspele zimske slike. — Naroča se v Ljubljani, Narodni dom. Cena posamezne številke K 5.

Sokolstvo.

o **Mesto venca** na grob pokojnega brata dr. Ivana Oražna sta darovala za mariborskega Sokola dr. Vladmir Serbec in Gjuro Džamonja vsak po 100 K. — Srčna hvala.

o **V spomin pok. dr. Oražna** je daroval brat dr. Viktor Kac, sokolskemu trgovsko obrtnemu naraščanju znaten znesek 400 K. Hvala!

o **Sokolsko društvo v Studencih** naznanja, da svoje akademije 2. aprila 1921 v Narodnem domu ne priredi, ker jo namerava prirediti že sokol. društvo v Mariboru koncem aprila ali v začetku maja in bi bile prireditve preblizu skupej. Priredi pa jo v poznejšem času.

Porotno sodišče.

Čudna zgodba iz madžarske meje.

Dne 25. junija p. l. sta prišla dva ogrska Nemca Schlegel in Kern nakupovat konje ob naši meji. Ko ju je zalotila naša prekmurska obmejna straža, sta jo naprosila, da si gresta ohladiti žejo v bližnjo hišo Neže Kocan v Središču. Vojaki so jima to dovolili. Ko je Kocan zvedela, da imata tujska mnogo denarja pri sebi, ju je ostržila, češ, da jima bodo naši vojaki ves denar pobrali. Ogra sta se prestrašila. Ponudila se jima je, da jima ona prenese ves denar preko meje, zakar dobi ona 1000 K nagrade. Ogra sta ji izročila 99.000 K, katere je skrila na trebuh, jima dala navodilo kje jo naj čakata, nakar so odšli proti mejni straži, ona napravljena, kakor bi šla

delat na svojo poleg meje ležečo njivo. Ali Ogra sta zastoj čakala na svoj denar. Javila sta ta dogodek obmejni oblasti. Kocan se je izgovarjala, da so jo na potu napadli naši vojaki ali financarji ter jo oropali in trpinčili. Doglalo se je, da je njen sin isti dan v Murski Soboti izmenjal 72.000 K. Na praznik Sv. Jožefa sta se mati in sin po ogrskem tolmaču zagovarjala pred tukajšnjo poroto. Ker oba trdovratno tajita, se je razprava v svrhu nadaljnih prič preložila.

Vojni in poveljni grehi naših vojakov.

Franc Jelenko je za božič 1917 prišel iz soške fronte pogledat na kratek dopust v Smartno na Pohorju. Ker se mu je varno Pohorje bolj dopadlo kot soška fronta, je kar lepo ostal doma. Dne 21. januarja 1918 pa so prišli orožniki ga opozarjat na njegovo dolžnost. Med tem ko jih je potolažil, da gre poi-kat dopustnico, je izginil iz hiše. Ob istem času so v Ačkotovi gostilni popirali vojaki, ki so prišli Pohorčanom rekvirirat živila. Zelenko se jim je pridružil. Bil pa je jezen na domačina Rupnika, ker je le tega osumil, da ga je orožnikom ovadil. Medtem so mladi fantje zvedeli, da se v vasi nahajajo vojaki. Oborožili so se s palicami za vse slučaje in zvečer — aufbiksali zunaj na cesti pri kapelici. Zelenko je to aufbiksanje še negodnih Pohorcev razjezilo. Kerniso hoteli pred njim ne bežati še manj pa Habt acht stati, je dregnil z bodalom Julija Pečovnika in to še ponovil, ko je Pečovnik že smirno ranjen obležal. Nato se je lotil še Repnika in ker ta ni hotel tako hitro umreti, mu je nagrozil: „Kaj še nisi crknil, hočeš še več“. Bil bi ga poslal za Pečovnikom na oni svet, da se ni zglasila stara ženica, ki ga je posvarila pred takim nečloveškim klanjem. Zelenko se bo za medvojne grehe pokoril dve leti in pol.

Drugi tak junak, Konrad Mohorič iz Janezovca pri Ptujju je prišel 28. decembra 1919 na dopust. S svojim bratom Ivanom sta šla v Kuterance na obisk nekega znanca. Zvečer ob povratkuskozi Desetinec sta pri hiši Marije Cizerl nalezela na Ivana Brumna. Ker ta na njuni pozdrav ni odzdravil, se je vnel prepir h kateremu je prišel še oženjeni Ignac Cizerl z motiko. Ker sta Cizerl in Mohoričimela že od Vseh Svetih nek obračun, sta ga kar ob tej priliki poravnala. Ampak končni obračun je bil tak, da je Konrad Mohorič Cizerlu razparal z bodalom trebuh in se je Cizerl kmalu preselil v večnost. Mohorič se zagovarja s silobranom. Porotniki pa so potrdili vprašanje na uboj. Obsodba: dve leti težke ječe in 10.000 K odškodnine mladi vdovi.

Najnovejša poročila.

(Vsled preslabe zveze z Zagrebom ni bilo mo-goče govoriti, MDU.)

Položaj v Italiji.

TIP Rim, 22. marca. V parlamentarnih krogih se govori z vso gotovostjo, da je današnja seja zadnja seja pred razpustom zbornice. Govori se, da bo 3. aprila parlament razpuščen, da se nove volitve vrše 15. maja, a nova zbornica se snide že 7. junija. V tem smislu je izdela tudi kraljevski dekret o razpisu volitev za Julijsko in Trientinsko Benečijo. Giolitti vstraja na razpustu, dasi so mu celo njegovi najbližji politični prijatelji predočevali nevarnost takega poskusa. Današnji listi prinašajo poročila o krvavih dogodkih, ki so se odigrali te dni po Italiji, zlasti v Milanu in v južni Italiji in ugotavljajo, da je sedanjí čas najneugodnejši za volitve. „Giornale d'Italia“ prinaša članek pod naslovom: „Volitve in meščanske vojna“, v katerem opozarja vlado na nevarnost eksperimenta z novimi volitvami, ki bodo razburile in zdvijale že sedaj divje politične strasti.

Boljševiške priprave.

TIP Pariz, 22. marca. „Journal“ poroča, da se je vršil v Moskvi velik vojaški svet pod predsedstvom Trockega.

Na tem posvetovanju se je sklenilo: 1. razveljaviti vse odredbe o delni mobilizaciji, odrediti nove vpoklice, da bo znašal efektív ruske vojske štiri milijone ljudi. 2. povečati konjeniške divizije od 15 na 23; 3. odrediti popolno mobilizacijo brodovja in vsposobiti vse ladje za vojno službo; 4. prepeljati polovico podmornic iz Baltiškega morja v Crno morje; 5. podvzeti vse potrebne mere, da se more izvršiti istočasno prevoz vojske na kavkaško, rumunsko in poljsko fronto in vzpostaviti možnost prvovrstnih komunikacij med temi frontami; 6. naročiti ruskim gospodar. misijam v inozemstvu da naj izvrše neodložno svoje nakupe in kupljeni material po najkrajši poti odpravijo v Rusijo.

Amerika in Rusija.

LDU Pariz, 22. marca. Kakor se poroča iz Washingtona, je državni tajnik za trgovino izjavil, da bo obnoveitev trgovinskih odnošajev z Rusijo tako dolgo nemogoča, dokler boljševizem ne opusti svojega sedanjega gospodarskega sistema.

Plebiscit v Gornji Sleziji.

TIP Berlin, 22. marca. „Achturblatt“ javlja iz Bazla: Pariški „Matin“ poroča, da je poslala poljska državna vlada vrhovnemu svetu noto, v kateri prosi, naj bi se napravili koraki za to, da bi se razdelila Gornja Slezija tako, da bi prišli oni kraji, ki so glasovali za Poljsko, k poljskem ozemlju. Francoska vlada je načelno že sklenila, da bo po moči ugodila Poljakom.

Nemčija odklanja nadaljnja plačila.

Berolin, 22. marca. (Izv.) Ententa je, kakor znano, zahtevala od Nemčije, da plača do 23. marca 1. milijardo mark v zlatu. Cuje se, da nam-rava Nemčija plačilo odkloniti, kar bo storila s posebno noto v sredo. Besedilo note danes še ni izdelano.

Mednarodna zveza strokovnih organizacij o zasedbi Nemčije.

LDU Berlin, 22. marca. „Lokal-anzeiger“ poroča iz Amsterdama: Mednarodna zveza strokovnih organizacij je na dvodnevni konferenci izrazila svoje mnenje o političnem svetovnem položaju, ki je nastal po zasedbi Düsseldorfa, Duisburga itd. in naglašala v resoluciji, da je obnova opustošenih pokrajin neobhodno potrebna za gospodarsko ravnanje Evrope in za vzpostavitev pravega miru. Ta uspeh pa se da doseči samo s sodelovanjem vseh dežel. Mednarodna zveza strokovnih organizacij zahteva, da se vendar že uveljavi mednarodna solidarnost, ki bo edino omogočila obnovo.

Za vrnitev naših Amerikancev.

LDU Ljubljana, 23. marca. Glasom obvestila ministrstva za notranje stvari je naš generalni konzulat v Newyorku poslal ministrstvu za zunanje posle nastopno poročilo o vračanju naših izseljencev v domovino: Lani je 17.255 oseb zaprosilo naš konzulat za dovoljenje za povratek v domovino. Med temi je največ onih, ki so radi tukajšnjih (ameriških) gospodarskih razmer prisiljeni vrniti se v domovino, ker je vsled preobilice industrijskih proizvodov in slabega izvoza napram prejšnjim letom mnogo tvornic ali popolnoma ustavilo delo ali pa zmanjšalo število delavcev. Po statističnih podatkih je samo v državi Newyork danes 300.000 delavcev brez posla. Znižanje števila delavcev v raznih tvornicah in drugih podjetjih se je začelo začetkom septembra 1920. Vsak dan je odstotek nezaposlenih večji, tako da znaša danes 30 odstot. Poleg zmanjšane števila delavcev so se zmanjšale tudi mezde za 15%. Pomanjkanje dela in vsled tega nevarnost, da naši izseljenci potrosijo prihranke ter slabi izgledi za delo so ponajveč vplivali naše ljudi, da so se povrnili v domovino.

Sport.

(Minulo soboto je tekmovala rezerva Maribora proti SK Ptui I, ter z lahkoto premagala, posebno tehnično zelo slabega nasprotnika z rezultatom 5:1. Hvalevredno sta igrala pri rezervi SSK posebno branilca (Mesarovi), kakor tudi zveza (Voglar). Sodnik Friedau.

Maribor I : Atletiksportklub I Celje 1:2. Zelo ugodno je pričelo v nedeljo prvo moštvo SSK pomladansko sezono. Celjani so postavili zelo gibčno in izvanredno hitro moštvo. Maribor je bil sicer dobro sestavljen, ni se pa mogel vsled nesigurnosti otresti lahke premoči celjskih igralcev. Iznenadilo je, drugače izvrstno, levo krilo, ki je deloma popolnoma odpovedalo. Halfo so posebno v drugi polovici igre pregošto puščali napadno vrsto na cedilu, tako, da do daljših napadov na celjska vrata vobče ni prišlo. V celoti je bila igra zelo napeta. Sodnik g. Šuput je vodil igro prvovrstno. Občinstva je bilo veliko.

Ilirija, Ljubljana : Rapid, Maribor 8:0 in 13:0. Mariborski Rapid je igral minulo soboto in nedeljo v Ljubljani z Ilirijo ter doživel popolni poraz. Vest, ki jih širijo elementi okoli Rapida o nedopustnem postopanju Ilirije napram mariborskim nemškimi sportnikom so popolnoma neresnične in izmišljene.

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 22. marca.

Zagreb: Berlin 231—231'50, Italija 558—564, London 548—554, New-York 0—1411, Pariz 980—984, Praga 190'25—191, Svica 2400—2500, Dunaj 21'70—21'85, Valute, Dolari 136.00—137, avskrone 22.00—23'50, carski rublji 70—75, francoski franki 0—965, napolendori 565—0, nemške marke 223—228, romunski lei 0—199, italijanske lire 550—555, čehoslovaške krome 182—0.

Dunaj: dinarji 1830—1850, dolari 671—675, franc. franki 4630—4670, švic. franki 11.625'00—11.675'00, lire 2595—2615, češke krome 877—883, madžarske krome 203'50—205'50, nemške marke 1081—1087, poliske marke 107—109, funti 2610—2630.

Curih: Berlin 9.36, New-York 578'00, London 22'55, Pariz 40'15, Milan 22.60, Praga 7.60, Budimpešta 1.85, Zagreb 4.00, Varšava 0.72, Dunaj 1.77 avstrijske krome 1.10.

Jugoslovenska paroplovna družba „Transatlantic“ Znaní brodarški podjetnik Banac iz Londona je osnoval pred nekoliko dnevi prekomorsko parobrodno društvo „Transatlantic“. Pri teh društvu so udeleženi največji denarni zavodi v Beogradu in Zagrebu. Društvo „Transatlantic“ razpolaga že s tremi parniki po 9000 ton vsebine ter prične tekmo treh mesecev z redno plovo mod Newyorkom in našimi pristanišči na Jadranskem morju.

Poštnopaketni promet z inozemstvom. Zaradi nasprotujočih si vesti, ki so se objavljale v zadnjem času v raznih listih glede poštnopaketnega prometa iz inozemstva, objavlja carinarniški poštni urad v Mariboru nastopno: Načelno ni potrebno nobeno overenje za poštne pakete iz inozemstva. Na podlagi carinske napovedi, katero mora itak vsak odpošiljatelj priložiti poštni spremnici ob predaji paketa, se carini dotična roba po minimalni tarifi; ta tarifa prilaga tačas v poštah za blago iz Avstrije in Čehoslovaške. Le oni ga odpošiljatelj iz

iz Avstrije ali Čehoslovaške, si prihrani po 20 par za vsak drugi in nadaljnji paket tedaj, ako imajo za vse eno overenje; v tem slučaju se kolkuje namesto vsake carinske napovedi samo dotično overenje s kolkom 20 par.

Proti uvozni carini na usnje in čevlje. Pri pogajanjih v gospodarstvenem svetu o načrtu pristojbin uvozne carine, je naprosila trgovska in obrtna zbornica v Sarajevu trgovinsko in industrijsko trgovino, naj se ne zviša uvozna carina na usnja in čevlje, ker ni potrebno, da se varuje interese naših usnjarskih tovarnarjev z visokimi carinami. Naše tovarnice niso v polnem obratu, ker ne poseduje dežela potrebnih množin raznih kož. Pred kratkim je znašala cena usnju 50 K, danes pa komaj 30 K. Carina na izvoz naj ne bode tako visoka, ker se s tem oškoduje konsumente. Tovarna usnja, ki izdeluje letno 100 vagonov, bode zasluzila preko naravnega tovarniškega dobička še 16 milijonov kron. Iz tega vzroka toraj ni nikakor potrebno, da se zviša uvozna carina na peškratni znesek. Dosedanja carina 56 K popolnoma zadostuje.

Tovarni promet med Jugoslavijo in Avstrijo. Direktni tovarni promet med Jugoslavijo in Avstrijo preko Spili—Spielfelda—Strassa se bode vršil od 1. aprila 1921 nadalje po teh pogojih: 1. Prevoz se mora vršiti na podlagi mednarodnega dogovora o tovarnem prometu na železnicah z dne 14. oktobra 1890 ter vseh dodatkov in dodatnih določil k temu dogovoru, kolikor v naslednjih točkah niso določene izjeme. 2. Direktnim mednarodnim tovarnim listom se morajo že ob predaji preložiti vse carinske in druge listine (izvozna, uvozna in prevozna dovolila, statistične prijave itd.) v smislu zakonov in naredb onih držav, po katerih se pošiljke prevažajo. Ako navedene listine niso priložene, se prejem pošilk na prevoz odkloni. 3. Vozarino, stranske pristojbine, carino in dodatke v gotovini, ki narastejo do mejne postaje, plača odpošiljatelj, od mejne postaje do namenjene postaje pa prejemnik pošiljke. 4. Vozarina in pristojbine se računijo po lokalnih tarifnih držav, soudeleženi pri prevozu. 5. Povzeta in predujmi, kakor tudi navedbo interesa na dostavi niso dovoljeni. 6. Za prevoz po ovinkih se računijo vozarina in pristojbine po prevoženih daljši poti. 7. Odpošiljatelj mora v tovarnem listu mejno prehodno postajo Špile—Spielfeld—Strass predpisati. 8. Naknadne odredbe odpošiljateljeve so dovoljene samo: a) ako se spremeni ime prejemnikovo na isti namembni postaji; b) ako pošiljka mejnega prehoda Špile—Spielfeld—Strassa še ni zapustila in c) ako zahteva železniška uprava naknadno odredbo (člena 18 in 14) mednarodnega dogovora.

Za trgovce kuhinjske posode. Nekateri angleške tovarne, ki se bavijo z izdelavo in prodajo aluminijeve in emailirane kuhinjske posode — kar je bilo razstavljeno sedaj v Birminghamu, je upostalo zagrebški trgovski in obrtni zbornici svoje kataloge. Isti so interesantom med uradnimi urami na vpogled.

Izvoz lesa iz Čehoslovaške. V Pragi se je osnovala delniška družba z. o. z., ki se bode bavila s izvozom lesa iz Čehoslovaške. Društvo bo ustanovilo po vseh večjih mestih sveta skladišča za svoje blago.

Italijanska ekspanzivnost na Balkanu. „Agence Stefani“ prinaša

izjavo dr. Mircea iz Bukarešte, da stremi Italija z vsimi ekspanzivnimi silami za tem, da bi ustanovila v Rumuniji skoro ekonomsko bazo, ki bi znatno podpirala ekspanzivnost proti istoku.

Ekonomska rezistenca v Nemčiji. Iz Pariza poročajo, da prejema načrt nemških industrijelcev, ovirati delo artante, vsak dan jasnejše in konkretnije forme. V glavnem obstoja ta načrt v pasivni rezistenci. Nad 25.000 delovcev v Kölnu je obveščenih, da bodo takoj odpušteni iz službe, kakor hitro bo pričel delovati novi carinski

sistem. Lastnik največje tovarne avtomobilskih barv se je odkrito izjavil, da bode svojo tovarno prenesel v neokupirano ozemlje. Nemci se nadejajo, da bodo administrativni stroški za upostavo in vzdrževanje carinske meje tako veliki, da bodo antantni politiki resignirali sami na izvedbo teh sankcij.

Zahtevajte povsod dnevnik „Tabor“.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Domače svinjsko prekajeno meso za Veliko noč se dobi po ceni dne 24. in 25. t. m. v Splavarski ulici št. 5. 395

Na okrajnem glavarstvu I. nadstr. je bilo ukradeno kolo (Kinta št. 548.170). Tai je osebno znan enemu uradniku in je v njegovem interesu, ako odda kolo upravnistvu „Tabora“, drugače se bo moralo policiji zadevo naznaniti. 391

Mebilirana soba, lepa, v mestu, ako mogoče s hrano ali proti uporabi kuhinje, se išče za družino 4 oseb proti dobri odškodnini. Ponudbe na Anončni in informačni zavod „Vedež“, Maribor, Slovenska ul. 6. 389 3—1

Železen štedilnik, 140 cm dolg, 70 cm širok, se prodaja. Vrtna ulica 17. 358 6—6

Spalne sobe se pod lastno ceno prodajo. Krčevina 140 pri Mariboru. 352 5—4

Proda se ceno:

Hiša z vsemi potrebnimi prostori, s posebnim hlevom za živino in svinjakom, 2 orala niwe, vinograd ter pašnik. Na vrtu se nahaja preko 60 sadnih dreves. Posedstvo je v Gradšču, eno uro oddaljeno od Velike Nedelje. Ponudbe osebno ali pismeno na Antona Ožega, Jezdarska ulica številka 8 (konjeniška vojašnica), Maribor. 357 5-4

V delikatesni trgovini

F. Pučko

Maribor, Aleksandrova cesta 31

(blizu hotela „Meran“)

dobivajo se najboljši

šunka, zvit šunka, domače prekajeno meso in klobase, polemendolski, transtovški in holandski sir (Eldemer), slaniki, marinirani slaniki, zvit slaniki (Rollmops), rusi, to-nina, fileti v olju, legule, slankova jajca v olju, dateljni v zabotih in kartonih, malagagrozde, najfinije čajno maslo, maslo za kuhanje, ke-perl, kisle kumarce, paprika, pravi vermut, cincano, Nestlova čokolada itd.

Use po konkurenčnih cenah!

Na debelo! 393 Na drobno!

Izgubil je

spodaj podpisani svojo čisto nagrajeno papigo sive in rdeče barve. — Čuje na ime „Lora“ ter kriči: „Žijela kraljevina SHS!“ Dalje poje: „Da, me punce ljubimo „bal“! Čevlje pa izlišči samo „Erdal“! Papiga naj se odda proti veliki nagradi ožaloščenemu delničarju

390

Debeljkoviču.

Sprehajalne palice

razno galanterijo in drobnarijo, toaletne predmete, vsakovrstne pletarske izdelke, pipe za sode itd., pri-poročata na debelo in drobno 392

Baloh & Rosina, Maribor, Grajski trg 3.

Velika izbira

damskih in dekliških klobukov!

388

Adela in Roža Armbruster, Vetrinjska ul. 17

Oddetek za žgane pijače

daruvarsko delniške pivovarne in elektrarne
v Daruvaru, Slavonija

dobavila iz lastne tovarne in rafinerije špirita postaje (priprave) za denaturiranje ter žganjarne za slivovko in tropinovec.

Rafiniran špirit. Denaturiran špirit. Zajamčeno čista žgana slivovka. Najčistejši visokoodstotni destilat žganja. 368 3—3

Motor na plin

dobro ohranjen, prodaja po zelo ugodni ceni
Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Telefon št. 375

Speditija vseh vrst.: o: Carinska agentura in carinske reklamacije. o: Vskladiščenje vsakovrstnega blaga. o: Mednarodni prevozi. o: Selitve z patentiranimi pohištvenimi vozovi na vse strani. o: Speditijsko dostavno podjetje južne železnice.

Največje domače speditijsko podjetje

113

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.

Največje domače speditijsko podjetje

Izdala: Tiskovna zadruga Maribor. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.